

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Heinar Olak

Teie 22.06.2024 nr

IF P&C Insurance AS
Heinar.Olak@if.ee

Meie 31.12.2024 nr 2.1.-4/24/498-1266-16

Tagasiside andmetega tutvumise võimaldamise seire kohta

2024. a kevadel algatas Euroopa Andmekaitse nõukogu liikmesriikides ühistegevuse, mille eesmärgiks oli saada põhjalikum ülevaade sellest, kuidas on tagatud andmesubjektide õigus tutvuda andmetega, mis tuleneb isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklist 15. Ühistegevusest võttis osa ka Eesti Andmekaitse Inspeksioon. Andmekaitse Inspeksiooni seire keskendus 2024. a andmesubjektide õiguste teostamisele kindlustussektoris, mille raames saadeti täitmiseks küsimustik ka AS-le IF P&C Insurance (IF, andmetöötleja).

Täname seires osalemast. Käesolevaga toome välja AS IF P&C Insurance vastuste analüüsimisel tuvastatud positiivsed tähelepanekud ja juhime tähelepanu ka töötlemise kitsaskohtadele.

1. Positiivsed praktikad:

- a) läbimõeldud protsess andmetega tutvumise taotluste käsitlemiseks;
- b) pseudonüümitud andmete töötlemine;
- c) konkreetsete vastuvõtjate nimetamine;
- d) andmete muutumise kohta teabe esitamine (kui andmed muutuvad taotluse esitamise ja sellele vastamise vahepealsel ajal);
- e) andmesubjektile vastamisel teiste isikute andmete eemaldamine, sh telefonivestlusest teise osapoole hääle eemaldamine jt.

2. Kitsaskohad:

- a) Andmetega tutvumise taotluste säilitamistähtaeg. IF on öelnud, et *kirjavahetuse sisu säilitatakse piiratud juurdepääsuga süsteemis, kus vastust säilitatakse vastavalt vastuse sisus toodud andmete säilitamise üldisele tähtajale, kuid mitte vähem kui 3 aastat, tagamaks korduvatele päringutele efektiivse vastamise.*¹

Säilitamise piirangu põhimõtte kohaselt (IKÜM art 5 lg 1 punkt e) peavad vastutavad töötlejad tagama ka selliste isikuandmete (juurdepääsutaotlused ja nendega seotud kirjavahetus) asjakohased säilitamistähtajad ja suutma nende asjakohasust tõendada (IKÜM art 5 lg 2). Igasugune säilitamine peab olema objektiivselt põhjendatud. Siinkohal tuleks arvesse võtta, et koondandmete pakett, mis sisaldab kõiki taotluse esitanud andmesubjektiga seoses töödeldavaid isikuandmeid, annab mõnikord üksikasjaliku ülevaate andmesubjekti eraelust.

Säilitamistähtaeg peaks olema määratud objektiivsete kriteeriumite alusel ja dokumenteeritud põhjendustega. Vastutavad töötlejad peaksid tagama, et juurdepääsutaotluse teatis salvestatakse

¹ IF Kindlustuse vastus küsimusele 2.2

eraldi muust andmesubjekti käsitlevast teabest, mille suhtes võidakse kohaldada muid säilitamistähtaegu ning samuti muudest juurdepääsuõigustest vastutava töötleva organisatsioonis. Muud liiki dokumentide või kirjete kohustuslikke säilitamistähtaegu ei tohiks vaikimisi kohaldada. Vastutavad töötlevad peaksid hoolikalt hindama, kas need sätted hõlmavad tegelikult juurdepääsutaotluste edastamist ja dokumenteerima oma hinnangu. Seega tuleks andmetöötlevajal analüüsida vajadust säilitada andmetega tutvumise taotluste, nendega seotud kirjavahetuste ja vastustega seonduvaid andmeid ja vaadata üle määratud 3-aastase säilitamistähtaja proportsionaalsus ning vajalikkus.

- b) Juurdepääsutaotluste vastuvõtmise viisid. Vastuses küsimusele andmesubjektidele suulise teabe esitamise võimaluse kohta tunnistas IF, et kuna puudub võimekus andmesubjekti isikusamasuse tuvastamiseks, ei ole suuliselt teabe esitamine võimalik.²

Selgitame, et vastutavad töötlevad peaksid olema valmis juurdepääsutaotlust vastu võtma ja menetlema olenemata selle saamise viisist. Andmetega tutvumise õiguse kasutamiseks ei ole õiget ega standardset viisi ning andmesubjektil ei tohiks olla takistusi oma õiguste kasutamisel. Suunistes 01/2022 korratakse, et isikuandmete kaitse üldmääruses ei ole sätestatud mingeid ametlikke nõudeid andmetega tutvumise taotlustele, et vastutav töötleva hõlbustab andmetega tutvumise õiguse kasutamist ega tohiks keelduda andmetega tutvumise taotluse alusel tegutsemast, välja arvatud juhul, kui ta suudab tõendada, et ta ei suuda andmesubjekti tuvastada (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 12 lõige 2). Seega tuleks andmetöötlevajal läbi mõelda võimalikud meetmed andmesubjekti isikusamasuse tuvastamiseks sellistes olukordades (nt lisaküsimused, mida ainult andmesubjekt teab) ning lahendused nende andmesubjektide taotluste lahendamiseks, kes soovivad taotlust esitada suuliselt, nt telefoni teel.

- c) Koopia saamise õigus. IF on oma vastuses öelnud, et kui tegemist on suuremahuliste andmetega (nt videod), siis võimaldatakse andmesubjektile teisi juurdepääsu viise, näiteks kohapeal tutvumist.³

Rõhutame siinkohal, et IKÜM art 15 lg 3 näeb ette andmesubjektile õiguse küsida töödeldavate isikuandmete koopia, st soovi korral saada ka videosalvestise koopia, kui tegemist on andmesubjekti isikuandmetega. Vastavalt IKÜM põhjenduspunktile 63 – kui vastutav töötleva töötleb suurt hulka andmesubjekti käsitlevat teavet, peaks vastutav töötleva saama paluda, et andmesubjekt täpsustaks enne andmete esitamist, millist teavet või milliste isikuandmete töötlemise toimingutega seonduvalt ta soovib. Seega on andmetöötlevajal võimalik täpsustada andmesubjektiga soovitud videomaterjali mahtu. Andmetega kohapeal tutvumise võimaldamine ei ole samastatav koopia saamise õigusega.

Koondraport seire tulemustega avalikustatakse Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi (EAKN) kodulehel jaanuaris 2025.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Annika Kaljula
jurist
peadirektori volitusel

² IF Kindlustuse vastus küsimusele 4.7

³ IF Kindlustuse vastus küsimusele 5.14